

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 września 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w Ł. na podstawie art. 25 i 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291 ze zm.), oraz art. 31 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz.374 ze zmianami), Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpatrzeniu wniosku z dnia 06.08.2021 r. przeliczył J. W. (1) emeryturę od 19.07.2020 r., tj. od daty, od której przyznano świadczenie.

Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota zwaloryzowanego kapitału wyniosła 197406,26 zł, kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 3955,48 zł, średnie dalsze trwanie życia na dzień wniosku o przeliczenie wyniosło 217,60 miesięcy. Po korekcie kapitału początkowego na koncie, wysokość emerytury wyniosła: $((...),48 + (...),26) / 217,60 = 925,38$ zł. Emerytura z FUS po waloryzacji wyniosła kwotę od 01.03.2021 r. - 964,62 zł.

Należność za okres od 19.07.2020 do 31.08.2021 r. wyniosła kwotę 36,86 zł wraz ze świadczeniem za wrzesień - 964,62 zł po odliczeniu zaliczki na podatek odprowadzanej do urzędu skarbowego w kwocie 49,00 zł, liczonej od podstawy opodatkowania 1001,00 zł, składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 90,13 zł, w tym odliczanej od podatku 77,61 zł, z kwoty świadczenia 12,52 zł i Zakład przekazał na rachunek w banku kwotę 862,35 zł.

(decyzja k. 104 – 106 akt ZUS)

J. W. (1) odwołał się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego w Łodzi, uznając ją za krzywdzącą i wniósł o jej zmianę i ponowne ustalenie wysokości emerytury. W ocenie ubezpieczonego organ rentowy przyjął znacznie zaniżoną kwotę wyrównania emerytury za okres od 19.07.2020 r. do 31.08.2021 r., gdyż za dany miesiąc przyjęto kwotę tylko 2,83 zł.

(odwołanie k. 3)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania, wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, że przeliczył ubezpieczonemu emeryturę poprzez zmianę zwaloryzowanego kapitału początkowego, którego wysokość pozostaje w ścisłym związku z wydaną decyzją z 3.09.2021 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego. Z powyższego tytułu Zakład naliczył wyrównanie emerytury za okres od 19.07.2020 r., tj. od daty, od której przyznano świadczenie do 31.08.2021 r. w kwocie 36,86 zł.

Zakład podkreślił także, że mocą decyzji z 3.09.2021 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego, obniżeniu w stosunku do wcześniej wydanej decyzji kapitałowej, uległa podstawa wymiaru kapitału początkowego z uwagi na uwzględnienie dodatkowo w stażu pracy okresu zatrudnienia od 23.01.1975 r. do 27.03.1975 r., za który to okres uwzględniono minimalne wynagrodzenia obowiązujące w sferze gospodarki narodowej, przez co stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok 1975 uległ zmianie i wyniósł 26,58%.

W poprzedniej decyzji kapitałowej, wskaźnik taki wynosił 29,64%, ponieważ brane były pod uwagę minimalne wynagrodzenia obowiązujące w sferze gospodarki narodowej, wyłącznie za okres od 5.09.1975 r. do 31.12.1975 r.

Aktualnie zatem, przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego, za rok 1975 brane było pod uwagę minimalne wynagrodzenia obowiązujące w sferze gospodarki narodowej za obydwa okresy zatrudnienia wskazane powyżej.

Ostatecznie, wartość kapitału początkowego uległa podwyższeniu z uwagi na zwiększenie wymiaru uwzględnionych okresów składkowych poprzez doliczenie okresu zatrudnienia od 23.01.1975 r. do 27.03.1975r., po czym okresy te wyniosły 10 lat 5 miesięcy 14 dni, tj. 125 miesięcy.

Okresy nieskładkowe pozostały zaś bez zmian i wyniosły 4 miesiące 26 dni, tj. 4 miesiące. Ogólnie, wartość kapitału początkowego ustalonego według stanu na dzień 1.01.1999 roku uległa podwyższeniu i wyniosła 41 647,43 zł, a wcześniej wartość kapitału początkowego ustalono na kwotę 41 524,12 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów:

- od 30.04.1983 r. do 30.04.1983 r. (nieobecność nieusprawiedliwiona),

- od 1.05.1997 r. do 31.08.1997 r. i od 1.12.1998 r. do 31.12.1998 r. z uwagi na brak zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego.

(odpowiedź na odwołanie k. 4– 5)

Na terminie rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku z dnia 18 lipca 2022 r. wnioskodawca poparł odwołanie a pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

(e – protokół z dnia 18.07.2022 r. oświadczenie wnioskodawcy 00:02:32, oświadczenie pełnomocnika ZUS 00:02:32, płyta CD k. 74)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

Wnioskodawca J. W. (2) urodził się w dniu (...)

(bezsporne)

Ubezpieczony w okresie od 23.01.1975 r. do 27.03.1975 r. był zatrudniony na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, który wówczas wynosił 46 godzin tygodniowo w Zakładach (...) w Ł. ostatnio jako dziewiarz.

(świadcstwo pracy k. 7, wpis w legitymacji ubezpieczeniowej k. 20 akt kapitałowych ZUS, umowy o pracę k. 12 akt ZUS)

U wskazanego wyżej pracodawcy wynagrodzenie ubezpieczonego było określone za pomocą stawki godzinowej i wynosiło 10 zł za godzinę. Poza wynagrodzeniem zasadniczym ubezpieczony otrzymywał także premię w wysokości 20 % wynagrodzenia.

(umowy o pracę k. 12 akt ZUS)

Wynagrodzenie ustalone kwotowo za okres zatrudnienia od 23.01.1975 r. do 27.03.1975 r. wyniosło łącznie kwotę 5376 zł (4480 zł wynagrodzenia zasadniczego + 896 zł - 20% premii).

(umowy o pracę k. 12 akt ZUS, wyliczenie hipotetyczne ZUS z dnia 16.05.2022 r. k. 46)

Nie zachowała się dokumentacja płacowa wnioskodawcy z Zakładów (...) w Ł..

(bezsporne, a nadto pismo (...) S.A. w Ł. k. 97 akt ZUS)

W dniu 1.07.2020 r. ubezpieczony złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosek o przyznanie emerytury.

(wniosek k. 1-3 v akt ZUS)

Decyzją z 29.07.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił kapitał początkowy J. W. (1) na dzień 1 stycznia 1999 r. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. 1985-1994. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 8,37 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 102,19 zł. Przyjęto łącznie 2 lata, 3 miesiące i 10 dni okresów składkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 22,01 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osoby w wieku 62 lat wyniosło 209 miesięcy. Wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 14.103,32 zł.

(decyzja k. 3-5 akt kapitałowych ZUS)

Decyzją zaliczkową z 30.07.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z 28.06.2020 r. przyznał J. W. (1) prawo do emerytury od 19.07.2020 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (3.307,91 zł) oraz kapitału początkowego (66.848,92 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji (647,57 zł). Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (217,60 miesięcy). Emerytura wyliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła – $(3.307,91 \text{ zł} + 66.848,92 \text{ zł} + 647,57 \text{ zł}) : 217,60 = 325,39 \text{ zł}$ brutto miesięcznie.

(decyzja k. 22-24 akt ZUS)

Decyzją z 10.09.2020 r. organ rentowy ponownie ustalił kapitał początkowy J. W. (1) na dzień 1 stycznia 1999 r. Wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 26.191,88 zł.

(decyzja k. 8- 9 akt kapitałowych ZUS)

Decyzją ostateczną z 11.09.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z 28.06.2020 r. przyznał J. W. (1) prawo do emerytury od 19.07.2020 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (3.307,91 zł) oraz kapitału początkowego (124.147,88 zł) z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji (647,57 zł). Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (217,60 miesięcy). Emerytura wyliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła $(3.307,91 \text{ zł} + 124.147,88 \text{ zł} + 647,57 \text{ zł}) : 217,60 = 588,71 \text{ zł}$ brutto miesięcznie.

(decyzja k. 39-41 akt ZUS)

W dniu 6.08.2021 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o ponowne przeliczenie wysokości emerytury, do którego załączył dokumentację osobową z Zakładów (...) w Ł. w postaci świadectwa pracy oraz umów o pracę.

(wniosek k. 96-96v, umowa o pracę k. 99 - 100, świadectwo pracy k. 98 akt ZUS)

Decyzją z 3.09.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy J. W. (1) na dzień 1 stycznia 1999 r. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości

tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. lat 1973-1979, 1981 – 1989, 1995 - 1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 32,71 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 399,35 zł. Przyjęto łącznie 10 lat, 5 miesięcy i 14 dni okresów składkowych oraz 4 miesiące i 26 dni okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 49,24 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osoby w wieku 62 lat wyniosło 209 miesięcy. Wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 41.647,43 zł.

(decyzja k. 3-5 akt ZUS)

Zaskarżoną decyzją z dnia 13 września 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie art. 25 i 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291 ze zm.), oraz art. 31 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz.374 ze zmianami) Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpatrzeniu wniosku z dnia 06.08.2021 r. przeliczył J. W. (1) emeryturę od 19.07.2020 r., tj. od daty, od której przyznano świadczenie. Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota zwaloryzowanego kapitału wyniosła 197406,26 zł, kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 3955,48 zł, średnie dalsze trwanie życia na dzień wniosku o przeliczenie wyniosło 217,60 miesięcy. Po korekcie kapitału początkowego na koncie, wysokość emerytury wyniosła: $((...),48 + (...),26) / 217,60 = 925,38$ zł. Emerytura z FUS po waloryzacji wyniosła kwotę od 01.03.2021 r. - 964,62 zł. Należność za okres od 19.07.2020 do 31.08.2021 r. wyniosła kwotę 36,86 zł wraz ze świadczeniem za wrzesień - 964,62 zł po odliczeniu zaliczki na podatek odprowadzanej do urzędu skarbowego w kwocie 49,00 zł, liczonej od podstawy opodatkowania 1001,00 zł, składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 90,13 zł, w tym odliczanej od podatku 77,61 zł, z kwoty świadczenia 12,52 zł i Zakład przekazał na rachunek w banku kwotę 862,35 zł.

(decyzja k. 104 – 106 akt ZUS)

W toku postępowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w dniu 24 czerwca 2022 r. dokonał hipotetycznego wyliczenia wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości podstawy przyjęto wynagrodzenie wynikające z umów o pracę załączonych do wniosku z 6 sierpnia 2021 r. za okres zatrudnienia od 23.01.1975 r. do 27.03.1975 r., tj:

- za 01.1975 r. - przyjęto 64 godziny x 10 zł = 640 zł,

- za 02.1975r. - 200 godzin x 10 zł = 2000 zł,

- 03.1975 - 184 godziny x 10 zł = 1840 zł, łącznie 4480 zł + 896 zł - tj. 20% premii = 5376 zł.

Rok 1975 został przyjęty do przeciętnej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 kolejnych lat kalendarzowych.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego **wyniósł 33,21 %**.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego został wyliczony przy przyjęciu za lata 1973-1979, 1981 – 1989, 1995 – 1998 niżej wskazanych kwot:

- 1973 r. – 4.966,57 zł;
- 1974 r. – 9.833,25 zł;
- 1975 r. – 10.016,00 zł;
- 1976 r. – 3.040,00 zł;
- 1977 r. – 15.580,07 zł;
- 1978 r. – 11.913,27 zł;
- 1979 r. – 586,63 zł;
- 1981 r. – 19.097,00 zł;
- 1982 r. – 2.511,00 zł;
- 1983 r. – 44.354,00 zł;
- 1984 r. – 16.120,00 zł;
- 1985 r. – 66.321,00 zł;
- 1986 r. – 33 300,00 zł;
- 1987 r. – 49 699,59 zł;
- 1988 r. – 55 300,00 zł;
- 1989 r. – 11866,60 zł;
- 1995 r. – 4.631,20 zł;
- 1996 r. – 5.967,52 zł;
- 1997 r. – 4.776,03 zł;
- 1998 r. – 7.988,94 zł.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 33,21 % przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową ($33,21\% \times 1\,220,89\text{ zł} = 405,46\text{ zł}$).

Przyjęto łącznie 10 lat, 5 miesięcy i 14 dni okresów składkowych oraz 4 miesiące i 26 dni okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 49,24 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osoby w wieku 62 lat wyniosło 209 miesięcy.

Kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 wyniósł 41.822,99 zł. Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999r. i podlegał waloryzacji według zasad określonych w art.173 w/w ustawy emerytalnej.

Do obliczenia wysokości emerytury przyjęto kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano emeryturę. Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, które ustalono na dzień osiągnięcia wieku emerytalnego.

Kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 3955,48 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła 198238,38 zł, średnie dalsze trwanie życia wyniosło 217,60 miesięcy

Wysokości emerytury na 19.07.2020 r. wyniosła ((...),38 + (...),48) /217,60 = 929,20 zł. Po waloryzacji od 1.03.2021 r. emerytura wyniosła 968,60 zł brutto miesięcznie a od 1.03.2022 -1036,40 zł brutto miesięcznie.

(pismo ZUS z dnia 24.06.2022 r. k. 60, hipotetyczne wyliczenie ZUS k.61 - 67)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w załączonych do akt sprawy aktach ZUS, w postaci świadectwa pracy oraz umów o pracę z Zakładów (...) w Ł..

Ponadto Sąd przyjął za wiarygodne hipotetyczne wyliczenie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wysokości emerytury i kapitału początkowego z dnia 24.06.2022 r., które jest całkowicie zgodne z dokumentacją źródłową w postaci umów o pracę, świadectwa pracy, a także odpowiada treści przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. Dokumentacja źródłowa nie budziła żadnych zastrzeżeń Sądu, jak i stron postępowania.

Tylko przyjęcie sposobu ustalenia wynagrodzenia J. W. (1) przyjęte w hipotetycznym wyliczeniu organu rentowego w oparciu o wskazaną wyżej dokumentację pozwoli na najbardziej precyzyjne określenie wysokości zarobków wnioskodawcy w spornym okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w Ł..

Podkreślić przy tym należy, że sam wnioskodawca również ostatecznie nie wnosił o uzupełnienie tego hipotetycznego wyliczenia ZUS wobec braku innych dokumentów na potwierdzenie wysokości jego zarobków.

Sąd odmówił zaś wiary hipotetycznemu wyliczeniu ZUS z dnia 16 maja 2022 r., bowiem nie uwzględniono w nim wszystkich składników wynagrodzenia wnioskodawcy w spornym okresie, tj. premii. Podkreślić należy, że wysokość tego składnika była pewna i precyzyjnie określona w oparciu o złożone przez ubezpieczonego dokumenty źródłowe w postaci umów o pracę, z których to jednoznacznie wynika, że premia wyniosła dokładnie 20 % zasadniczego wynagrodzenia za pracę. Inaczej byłoby, gdyby z omawianych dokumentów wynikało, że wysokość premii to kwota do 20 %, gdyż mogłaby być niższa, niż 20 %. Wówczas wysokość tego składnika nie byłaby stała, która to jednak sytuacja w przedmiotowym postępowaniu nie zachodzi. Z zachowanych zaś dokumentów osobowych nie wynika także, aby ubezpieczony był kiedykolwiek tej premii pozbawiony.

W tym stanie rzeczy Sąd mając na względzie, że hipotetyczne wyliczenie ZUS z dnia 24 czerwca 2022 r. zawiera w swej treści wyjaśnienie wątpliwości istniejących w sprawie i okazało się wystarczające do wydania rozstrzygnięcia, pominął wniosek dowodowy ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność ustalenia wysokości jego świadczenia emerytalnego, na podstawie art. 235² § 2 pkt. 5 k.p.c.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie J. W. (1) zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W myśl art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U z 2022 r. poz. 504 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184. Wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie od dnia 1 lipca 1954 r. do dnia 30 września 1954 r. wynosi co najmniej 60 lat i 7 miesięcy. /ust. 1a pkt. 8/

Zgodnie z art. 25 ust. 1 podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 (to jest ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r.) stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

W myśl art. 26 ustawy emerytalnej emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 cytowanej ustawy.

Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach.

Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2.

Tablice, o których mowa w ust. 4, są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W myśl art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Zgodnie z ust. 3 wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie cytowanej ustawy.

Stosownie do treści art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2. (ust. 2)

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (ust. 3)

Z kolei w myśl art. 15 ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (ust. 6 cytowanego artykułu).

Zgodnie natomiast z treścią art. 15 ust. 2a cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. (por. też uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku o sygn. III UZP 2/03 opubl. w OSNAPiUS z 2003 roku nr. 14 , poz.338)

Stosownie do treści art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Z treści § 22 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku poz. 237, nr 1412) wynika, że jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia. Jednakże judykatura stoi na stanowisku, że w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2006 roku, I UK 115/06).

Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za celowe i pożądane. Wysokość uzyskiwanego uposażenia może być zatem ustalana także przy pomocy innych pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia zainteresowanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342; wyrok Sądu Najwyższego z 14.06.2006r., I UK 115/06, (...) 2007, nr 17-18, poz.257, str. 753).

Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 6 k.c. to na odwołującym się, ciążył ciężar dowodowy w przedmiotowej sprawie, zatem to on powinien udowodnić okoliczności, z których wywodzi skutki prawne. Samo zaś twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (art. 232 k.p.c.).

J. W. (2) powinien był więc przedłożyć dowody na podstawie, których możliwym byłoby ustalenie wysokości otrzymywanych wynagrodzeń w spornym okresie zatrudnienia, tj. od 23.01.1975 r. do 27.03.1975 r. w Zakładach (...) w Ł..

Ubezpieczony za wskazany sporny okres pracy przedłożył wiarygodne dokumenty, w postaci świadectwa pracy oraz umów o pracę, gdzie pracodawca wskazał wysokość jego stawki godzinowej wynagrodzenia oraz precyzyjne parametry konieczne do ustalenia wysokości dodatkowego składnika w postaci premii (20 % wynagrodzenia zasadniczego), a także świadectwo pracy, z którego wynika, że odwołujący się świadczył swą pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, który wówczas wynosił 46 godzin tygodniowo.

Na podstawie wyżej wskazanych dokumentów ubezpieczeniowych, organ rentowy wyliczył w dniu 24 czerwca 2022 r. wysokość wynagrodzenia za sporny okresy i obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego J. W. (2) oraz ustalił wysokość kapitału początkowego i świadczenia emerytalnego, Sąd przypisał przmiot wiarygodności przedmiotowemu wyliczeniu.

W obliczu tak poczynionych ustaleń przy przyjęciu, do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego, wynagrodzeń osiągniętych przez odwołującego się w okresie 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to jest z lat: 1973-1979, 1981 – 1989, 1995 – 1998, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 33,21 % i okazał się wyższy od poprzednio przyjętego w konsekwencji dając wyższą wartość kapitału początkowego wynoszącą 41.822,99 zł i wyższą kwotę świadczenia emerytalnego: na 19.07.2020 r. - 929,20 zł, po waloryzacji od 1.03.2021 r. - 968,60 zł brutto miesięcznie a od 1.03.2022 -1036,40 zł brutto miesięcznie, co czyni złożone odwołanie częściowo zasadnym.

Należy przy tym podkreślić, iż przyjęte przez Sąd, a także w hipotetycznym wyliczeniu z dnia 24.06.2022 r. wynagrodzenie wnioskodawcy jest wynagrodzeniem niewątpliwymi wynikającymi z załączonych dokumentów źródłowych.

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można bowiem ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (ostatecznie w oparciu o wiarygodne i precyzyjne zeznania świadków). W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w danych okresach, przyjmowana dla potrzeb ustalenia wysokości świadczeń emerytalno-rentowych, wynikać musi z nie budzących żadnych wątpliwości, spójnych i precyzyjnych dowodów (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, z dnia 3 grudnia 2015 r. .III AUa 1088/15 LEX nr 1960794).

Podkreślić nadto należy, że stosownie do poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2007 roku w sprawie o sygn. akt II UK 185/06, opubl. w OSNP 2008/9-10/143, który Sąd Okręgowy w pełni podziela w niniejszej sprawie „do uznania okresu zatrudnienia wykonywanego przed wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) za okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 6 ust. 2 tej ustawy, nie jest wymagane wykazanie przez ubezpieczonego opłacania przez pracodawcę składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne”.

Mając na uwadze, że dokonane wyliczenie kapitału początkowego i emerytury jest dla ubezpieczonego korzystniejsze od dotychczasowego, Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. i orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku zgodnie z treścią hipotetycznego wyliczenia organu rentowego z dnia 24.06.2022 r.

W przedmiotowej sprawie zaś, wnioskodawca w żaden sposób skutecznie nie wykazał, że wysokość jego wynagrodzenia za sporny trzy miesięczny okres, była wyższa, a co za tym idzie, że z tego tytułu przysługuje mu znacznie

wyższe wyrównanie emerytury za okres od 19.07.2020 r., tj. od daty, od której przyznano świadczenie do 31.08.2021 r. (miesiąc złożenia wniosku wraz z nowymi dokumentami).

Ubezpieczony nie przedstawił, bowiem żadnych dowodów świadczących o innej, niż ustalona w hipotetycznym wyliczeniu ZUS z dnia 24.06.2022 r. wysokości swego wynagrodzenia, ograniczając się jedynie do kwestionowania prawidłowości rozliczenia, nie przedstawiając żadnych kontrdowodów, które podważyłyby rzetelność wyliczeń organu rentowego.

Wnioskodawca kwestionując wysokość wyliczeń ZUS, które ostatecznie organ rentowy poparł dokumentami osobowymi, winien te okoliczności udowodnić, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 232 k.p.c. oraz z regułą z art. 6 k.c.

Mając na uwadze powyższe brak jest podstaw do przyjęcia wyższej kwoty wynagrodzenia wnioskodawcy za sporny okres, niż ta przyjęta w hipotetycznym wyliczeniu organu rentowego z dnia 24.06.2022 r. i Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie w części oddalił.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu, wypożyczając akta emerytalne.